

Постоје... кораци које бисмо одмах могли да предузмемо, а који се директно односе на то како Москва види своје интересе у Ирану и са Ираном, и који би могли да измене *cost-benefit* ан ализу у прилог бољој сарадњи са САД.

Истичу се четири корака:

Први, закључење *Споразума 123*. (споразум који крчи пут сарадњи на цивилним пројектима за коришћење нуклеарне енергије). Споразум је покренут прошлог лета, док се за коначно потписивање чекају потребни извештаји о нуклеарној политици Русије из одговарајућих агенција САД-а. Ти извештаји су се упетљали у текућу дебату унутар администрације око нуклеарне сарадње између Русије и Ирана, што не изненађује. Исте снаге које су се противиле ближој сарадњи са Русијом током првог периода, сада се боре за заштитничку акцију. Али, придржавање споразума у циљу поспешивања „доброг понашања“ Русије неће бити успешно, као што није било ни током првог периода. Супротно, потписивање споразума је пресудно за убеђивање Руса да смо озбиљни у вези са ближом сарадњом и трговинским користима које ће се повећати и у Сједињеним Државама и у Русији. Овај споразум је само оквирни споразум, и одвојени споразуми ће морати да буду донешени за сваки посебан пројекат сарадње. Али без споразума, прича о додатној конкретној сарадњи је само празна прича. Са споразумом, разни ентитети (и руски и амерички) могу да започну са конкретним пројектима који ће далеко превазићи користи од сарадње са Ираном. Кораци ка заједничком руско-америчком подухвату за изградњу реактора отпорних на пролиферацију у трећим земљама не само да ће довести до велике трговинске добити, него ће и уверити Москву да не би била избачена са иранског тржишта нуклеарних реактора у случају да се односи између Ирана и Сједињених Држава икада нормализују.

Други корак, интензивнији покушаји заједничког рада на ракетној одбрани са Русима. Као што је Хенри Кисинџер истакао, Путинов предлог за ракетну одбрану – у суштини спајање америчког и руског система на неки начин – може бити ништа мање од теоретског маневра за поделу НАТО савезника и потцењивање покушаја САД-а да размести елементе система у Пољској и Чешкој. И поред тога, Кисинџер је тврдио да треба озбиљно да испитамо Путинов предлог, јер кад би нашли начина да сарађујемо, то би означило стратешку револуцију и питање Ирана би било смештено у другачији –

обећавајући – оквир. Иако су се дискусије активно настављале, а значајна разлика и даље раздваја две стране, веома је рано за напуштање преговора. Сталне дискусије су саме по себи елемент притиска на Техеран. Једна тачка почетка даље сарадње би могла да буде заједничка истрага ракетне претње из Ирана, нешто што би само допринело тензијама.

Трећи, рекалибрација реторике о енергетској зависности Европе од Русије. Администрација је радила на манама ове зависности. Сваки пут када Русија објави договор око гасовода који укључује европско тржиште, администрација не може да одоли а да не укаже на своје - за сада неуспешне - покушаје да изгради подршку алтернативним правцима снабдевања. Истина је да ће Европи бити потребан сваки трачак енергије који може да добије од Русије да би задовољила будућу потражњу и мало више. Прагматичнији приступ би био да се поздраве растуће руске залихе у Европи и укључење Русије у енергетски сектор Европе под трговинским условима, док и даље треба наглашавати хитну потребу за другим изворима – и због тога, потребу за додатним гасоводима. Треба да ставимо до знања да ако иранска нафта икада дође до европског тржишта, нећемо се противити правичном суделовању Русије у таквим подухватима.

Четврти, брисање Русије из *Шексон-Веник амандмана*. Администрација је склона да чека све док Русија не буде на ивици уласка у Светску трговинску организацију (СТО) пре него што предузме овај корак. Када Русија буде део СТО, амандман неће ићи у корист америчких пословних интереса, и администрација процењује да ће његово представљање тада умањити политичку цену убеђивања Конгреса да одлучи у корист *Шексон-Веника*

. Русија би могла да буде спремна за приступање СТО доцније током ове године, али администрација би, повлачењем овог потеза и истрајањем до краја чак иако се приступање Русије одложи, добила мало добре воље и повећала своју веродостојност у Москви.

Ниједан од ових корака не представља концесију за Русе нити награду за лоше понашање, како би неки хтели да представе. Све то би утицало на *cost-benefit* анализу Русије према Ирану. На крају, можда ови кораци не буду довољни да се Москва значајно приближи сарадњи у вези са Ираном имајући у виду целокупно стање америчко-руских односа и дубоко неповерење и сумње са обе стране. Сви они, међутим, иду у корист нашем националном интересу, чак и мимо наших бригаа око Ирана. Као опште правило, требало би да будемо спремни на обазривост према интересима Русије где год то можемо, без угрожавања наших интереса. Заиста, треба да будемо спремни да тежимо нашим интересима ако би то такође одговарало интересима Русије и да повећамо шансе да Русија ради још ближе са нама и нашим европским партнерима у вршењу притиска на

Пријатељ мог непријатеља

Пише: Томас Грејем
уторак, 08 април 2008 14:55

Иран да одустане од свог програма нуклеарног наоружања.

Томас Е. Грејем је бивши директор за руске послове у Националном савету за безбедност од 2002. до 2004. и виши директор у NSC за Русију од 2004. до 2007. године. Тренутно је виши директор у *Kissinger Associates, Inc*

(01.04.2008, The National Interest. Преузето из чланка: Thomas E. Graham, „The Friend of My Enemy“ , који ће изаћи у

мајско-јунском броју
National Interest

The

-а.)